

5915

II

N. Ins. 5915.

1898.. a. 470.

Jan. Jancowski

Pamiętnik wotanno
reany X Sotta
nowskiego. Unuty

Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Fragment of handwritten text from the adjacent page, including characters such as 'p', 'ic', '(m', '2', 'g', 're', 'o', 'do', 'in', 'p', 'a', 're', 'He', 'A', 're', '1-', 're', 're', 'Se', and '(1)'. The text is partially cut off by the edge of the page.

Proszę wskazać Lwów i obywateli (na podstawie dowodów) Listopada 88.
i czy wystanie wotacji wam przelać. Starożytność
(mając w sobie wiele chwały i cnoty) -
N. b. p. o. C.

Admodum Reuerency i Laskawy Państwo
Dobrodzieju!

Debitor sum i bandro - aż za dwa Laskawe pi-
sma Lego dotychczas niepodziękowałem; przy tem nie-
chaj będzie i prostroga dla rządu probawliwej do booci,
żeby nieobdanie tak hojnie malowankich, nieraste-
gijących wnosy wistocie. Dziękując najserdeczniej
za Laskawe względy dla się i datę dla choscy Stawa,
wile będę wskazać postawianię radości wnie i z-
daniom Państwu. Proszę pielgrzymki są i inne
skrypta, niektóre piękne i inne niektóre jeżwe
porostają umnie; jedno w uwagę zgóry upnieć: że
artyżum uiernejnie Pan Dobrodziej w wotat-
kach. Proszę niektórych smegidow potrzebnych
dla sprostawania błęd. Makuraim jest w oba
Boga, wobec siebie i wobec świata; i ty lno przy-
waje; wielkiej Lase Borej tem cren jest. (1)

1° Pisząc swoje pielgrzymce gdy już uwolnionym
rested z przed uadrom policie, również obawiał się
żeby niebyła zasnowa stworzenia. Jan i inne pi-
seura które miał spridać pielgrzymce do 1844 r.
(1) Po przeczytaniu mojego listu przysłał mi akurat ten list.

Umsicht zu Wien am 11. April 1844. Offiziere von ...
gibt ...

Ważną sprawą w sprawie ...
u góry podanego arkusza papieru. - Wtedy odezwali się
Biskup de St. Lou (trzeba wiedzieć że uprzednio był
dobrze znajomy z Łobą) co to za upor. wysłuch
że sam jeden byłby rozumny, jesteś od niego że za-
petnie nieczył o tem, ale odstępstwa od Wiary i
kłamstwa gorsze, jak śmierci. Biskup Z. drasnie
powiedział Stultus - wtedy odniósł sapientia
hujus mundi stultitia est apud Deum. Karat
iść do Kancelaryi swojej Biskup i na piśmie
ktoś kto odpowie, edyccie na te pytania. 1. Dla czego
podpisuje się K. Kat. wyprośma 2. że nie uwija
swojego podpisu i że objaśnić przy wyjęciu dla czego
odp. przez ...
wecnie do brzochny dacie podpisem. O to nie
uflaję swojej wstępcznie, gdyż po rozstrzygnięciu
Karano odpowiedzieć, (wzruszając się po pokrzepieniu Łobą)
dat. Karanowi Biskupicium który wedle dyktan-
tu napisad odpowiedzi i gdy wręczył osobicie
Biskupowi to po przeczytaniu onej z furją
wzdrapad pisces ciskał pod nogi mówiąc:
to cervido - cervido. Werwad Biskup swojego
Lentetana i potębił że by St. Lou, wobec niego
sam wdas wogorime napisad a d powiedzi. O to
powołany to sam i Kar Lentetan odniósł
do Biskupa. po przeczytaniu po wykreślenie
że na nowo karat napisad. zeowne powo-
nył to sam w uprzednio był napisad z do-
datkiem: cho by 10 razy karat o pisad to
- nie innego nie napisad. Cate trzy dni miesz-

Pielgrzymstwa na Niemieckim nadole, W Zychanie,³
i dążenie do Ojczyzny wiecznej niebieskiej, droga
ciemnawa, w nadziei wiecznej szczęśliwości.

W Gubieńii Grodzieńskiej w powiecie Stonimskim
1800 roku dnia 1. Lutego urodziłem się na świat
z rodziców szlacheckich Bazylego i Magdaleny
Soltanowskich stale wyznających religiję
Rzymską katolicką, i ja w tymże byłem ochr-
szczonym i bierzmowanym, ~~na~~ na chrzcie
s. dano mi imię Ignacego; Ojciec mój w młodych
latach służył w polskiem Wojsku w randze
rotmistrza, bo tak napisano w jego dokumen-
tach. Przy starości rodzice moi byli wubo-
gim swoim domku i w niedostatkach: w
piątym roku po narodzeniu moim pomarli
rodzice moi w jednym roku Ojciec i matka,
i zostałem okrągłym biednym sierotą; Jeden
prebiter Dionizy Pachiniewicz wziął mnie
do siebie na opiekę, ale używał mnie tylko
do różnych posług domowych, nie miał na
mnie żadnego względu i politowania, zaprzę-
gał mnie do najcięższych robot gospodarskich
jak parobka, a bez żadnej nagrody, służyłem
jemu w takiej postudze lat 12, nie nauczy

z powrotem

nie nauczył mnie, nie czytać ani jednego
polskiego elementarza. Agdy poznatem bied-
ność Sierockiego mego, i przekonatem się, że
ten pan opiekun był głębokim egoistą, nie
miał i nie miał miłości bliźniego, zaprze-
gał mnie tylko do różnych ciężkich gospodarskich
robot, a bez żadnej nagrody. Wtedy miałem
już lat 17 od urodzenia, poznawszy ciężkie
moje pokrzywdzenie pod takim opiekunem, opu-
scitem takiego opiekuna, a za radą i reco-
mendacją dobrego i pobożnego Człowieka, uda-
łem się do księżki Bazylianów, do klasztoru
ich w Leszczu, w gubernii Minskiej powiecie
Pinskim, tam przyjęty byłem na ustęgi
kościelne, służyć do Mszy kardodziennie
dla każdego księdza, i porządkiem dobry utrzy-
mywać w kościele; a pospelnieniu tej koscie-
lnej postugi, pobieratem od nich początkowe
nauki. W tym klasztorze Leszczynskim
przy obowiązkach pod diakonystiana przezste-
rytem 3. lata, potem od tychże księży odesła-
ny byłem do klasztoru Bytenskiego z dob-
rą rekomendacją, aby tam przy

porzuciły byt do nowicjatu, i chętnie byt ^{em} przy-
jęty. Odbywając tam nowicjat podług regu-
ły pułtora roku, uczyłem się rytuałów i śpiewo-
wów kościelnych; a poskonczenie nowicjatu
uczyłem się nauk świeckich i duchownych,
teologicznych. A poskonczonym 21. roku od uro-
dzenia, Karano mnie Wypełnić profesję za-
konną z uroczystą przysięgą w kościele —
w obec Boga i ludzi, z obietnicą trwania
w tym duchownym stanie w cierpliwości, w
powsiaagliwości, w wierności niezmiennie
do końca życia. Na chrzcie S. dano mi imię
Ignacego, a na profesji imię zakonne Jonasz.
Po wypełnieniu profesji uczyłem się nauk
duchownych potrzebnych do stanu kaptańskiego,
teologii moralnej, moralno dogmatycznej.
W roku 30. zdałem egzamen z nauk teolo-
gicznych, i w tymże roku 30. wyswięconym
byłem na wszytkie stopnie kaptańskie —
w kościele Zyrowickim. Po wyswięceniu
na stopnie kaptańskie, Karaz wzięto odennie
wszystkie dokumenta Ojcowskie i moje
dla złożenia onych w konsystorzu Zyrowie-
wickim

do mnie należało z polecenia miejscowego
 prokuratora, ale ja mocno nie chciałem tego,
 i nie robiłem w kosciół żadnej przemiany
 przez cały miesiąc; a gdy przyszli korodnicy,
 strażnicy i asesor oglądający w kosciół nowego
 urządzenia, i obaczyli, że żadnej przemiany
 nie zrobiono, żato mocno mnie obwiniono, i za-
 raz odraportowali o tem gubernatorowi; to po-
 dwuch tygodniach przystano był ukaz, aby ja na-
 tychmiast stawitsię przed sąd księdza prowincjata
 Karskiego zdać rachunek, że niepostęstwo
 zwierzchności. Po przybyciu moim do Bytenia
 otrzymałem od K. prowincjata Karskiego srogie
 napomnienie: że niepostęstwo zwierzchności
 Na drugi dzień potem, kazał mnie odprawiać
 Mnsza z ruskiego Stuziebniaka przepatnie po rusku
 ja nie chciałem po rusku, odmowilem się, to ka-
 zał drugiemu księdze odprawiać po rusku, i ten
 nie chciał na moim przyśladem, kazał trzeciemu
 był to dzień niedzielny, po ukonczeniu nabożeństwa
 kazał kazał nas obydwuch niepostęstwykh wsła-
 dzie do turmy i zamknąć na 5. dni o chlebie i
 wod

i w drodze; po ukonczeniu 5. dniowego więzienia
odemknęli i wypuszcili nas, w nadziei postę-
szenia; ale kolega mój mocno i ostro narzekat
na niesprawiedliwość i niewierność, zato go Bis-
kup Simaszkowski osadził w dzień z niego Kaptanstwo,
i oddał go wprost do żołdaty: ja zaś po uwolnieniu
z turmy, byłem milozącym, bo byłem bardzo osta-
bionym i martwionym, i mocno zachorowałem
przez trzy miesiące przeleżaniem bez ruchu i bez
~~pracy~~ pamięci: a gdy zachwałem potrochu wyz-
drowiać, wtedy przyszedł do mnie Ksiądz Wiskunij
z ukazem permystanyim od Bisk. Simaszkowski, z ta-
kiem przykazaniem; jeśli nie chcesz dać podpisu
prysojedynytstwu na prawostawie; to natychmiast
wystac go w Żytomierskiem guberniu, w Subarskiej
monastyr, Superior tego klasztoru bardzo kłamał
mnie i mocno namawiał aby nie wyjeżdżał będąc
jeszcze chorym, zimowa pora, daleka droga, i zginie
nieś w drodze; Ja odpowiedziałem jemu, niech
lepiej zginie w drodze, aniżeli stać się niegodzi-
wym Wiarotomcą i odstępcą od Kościoła bosko-
apostolskiego. Wtedy wzięli mnie odprawadnili
i posadzili na sanki, i wyruszyłem w drogę.
w drodze

W drodze przemarszem, przyjechałem do Lubaru
 zupełnie chory, i tam przeleżałem 3. tygodnie chory^m
 Do tego Lubarskiego klasztor ściągali niepodpisko-
 wych Kapitanów 2. Wszyscy ci iednomyslnie nie
 chcieli iść do Cerkwi i odprawować nabożeństwa
 po rusku, Kościół Ordanowicz tamacznym archimandryt
 różnemi sposobami pochlebnemi i groźnemi pokci-
 tami naciskał nas aby dali podpiski i chodzeli
 do Cerkwy odprawować po rusku nabożeństwo o
 ale żadnego z nas nie zmusił do tego. Nakoniec
 zmówiwszy się z popem pułkowym, oskarżyli
 nas w szepstwach woienkiem gubernatorow Bibi-
 kowi i jakoby buntowszczykow; ten Bibikow przy-
 szedł do nas pułkownika, który wniósł 15. stodałów,
 na padł na nas niepodziwianie, i przy każdej
 naszej komnacie postawił żołdaka z orężem, aby
 nikogo nie wpuszczali i nie wypuszczali z komna-
 cy i iednemu każdego z nas wprowadzali do
 sali archimandrycey na do prosy przed sędziow
 tam zebrałych, pułkownika, archimandryt, asesora i
 pop pułkowy. Gdy wprowadzili mnie tam, najpród
 przeczytali ukaz gubernatorski w takim brzmie-
 niu: Тринадцать вето мѣсте кону гугу мѣсте
 гадѣ

дабы вьзгали своеручные Подписки, на присое-
динение к Православию; будуче же Закомандо-
во перетаскають вьтѣхъ на бѣлое море въ Сол-
ловчанской монастырь. Потомъ расхрели намѣа
Шле и рознети повѣрами и обѣщаніи Кашеца
іасети; а гду постыжили одривіе одетіе. —
Никакимъ способомъ совѣстѣ негосподет
мнѣ быти Лицетверень и Измѣнщикомъ
спасительной Краотеческой вѣрбе: Тѣду ха-
срели поручивае і сырае воіне пострѣхи, і по-
грозики: і одпровадхили мѣ до моєї комнаты
Касрели сислѣ ревѣдовае во всьхъ стѣхъ одхѣ-
нѣ, в кишениахъ, в котниериахъ, в оу и ног
сцагнѣли, в киферке всьхъ стѣхъ прнѣмаеали, смѣ-
кали пинѣдху і папѣров, пинѣдху і папѣры пис-
не всьхъ стѣхъ до сѣбѣ хаврѣли: Тѣду повозка і
конѣ похѣтѣе і вѣ быты для мнѣ готѣе, кажа
по мнѣ сѣдае до повозки и хандарменѣ і
рухѣе в Солѣвѣскѣй монастырь; Хрѣдхали в-
впрѣход до Кѣжова в Фортеѣ, там впрѣводхили
мнѣ до канцѣларыи плакомѣданта, і сислѣ
обревѣдовали, давали мнѣ воіне хануѣтанѣа
Норѣну неповѣнчѣеиѣ кахалѣмѣу и р-

7

Potem zaprowadzili mnie w ciemny podziemny loch
zwany Kazamat; wradzili tam i zamknęli kielax
nad drzwi na kamax, na podłogę ceglana położono
trochę słomy na posetel; przykazano Wędrować na
Kijwnosc dla mnie codziennie po 3. kopiejki; także przy
kazano Wypuszczać rano, i wieczor do przewęty przy
asystencji dwóch żołdaków z gotemi pataszami, i
karak znnowu zamknąć w tenie Kazamt. W tych
kazamatach było nas 12 księży, ale każdy osob-
no zamknięty, tak, że ieden od drugim wiedzie
nie mógł. Tak traktowano nas w tych podziem-
nych pokojach cały miesiąc. A gdy ieden ksiądz
Fedor Fiedorowicz Umarł w Kazamacie, to na-
partowali otem Wasio Nikołaj, kmo smunni
dobyłam; Wasio przykazal raz osłam betaxi
no razumny Monastyrzima Kazka apsemanowa
To działo się w roku 1840. Potym ukazie odesła-
li mnie w Kijowskiej Monastyr na kilka tygod-
ni, poxi trochę odrytem, bo byłem barzo zmor-
zonym. A po kilku tygodniach z Kijowa wystali
do Nielec, potem przesyłali po roznych monas-
tyrach w gubernij Kytomierskiej, w Grodzieńskiej
w Minskiej; na koniec

4. Pokarmy wydawali

Spodziewali się ^{zmusie} w mowic i naklonie na swoje
żądanie w Diatłowskim pokutnym monasterie
przeżył 2 lata, potem przesłany do Łady, a
w roku 1844. miesiąca Achusta przesłany
w Czernikow i posadzony w archierejskim
dworcu na uwieczanie; przeżył tam na pro-
bie cały miesiąc, potem Czernikowski archierej
przykazał przenieść mię w Niżyn, i posadzić
w monasterie na potowieniju areszanta, w tym
monasterie przeżył 9 lat z gura pod-
nadzorem archimandryta i chorodckoj policij;
piszeczki⁺ wydawali dla mnie codziennie iz od-
weży Monastyrskoj kucha: a na odzienie
nie zgola nie dawali, dlatego przymuszony by-
łem trzy razy podawać prosby do Oberprokuro-
ra prawitelstwa iuschno Synoda; prosilem o
uwolnienie z monastyrza i o odzienie potrzebne
albo o wydanie pieniędzy nato. Po 3 iij prosbie
mojej skutek nastąpił aż w 59 roku, Archi-
mandryt tegoż monastyrza przesłał mnie
w kax w takichm znaczeniu; *Въакогдаиудѣ*
въ монастырѣ подъ Васымъ надзоромъ, можетъ
быть уволеннымъ зъ монастырѣ, 17 Снтб. 1847, -

8

дабы никому никогда духовныхъ требъ, не
исполнѣлъ, и дабы себя не именовать себя
священникомъ никогда, дабы избралъ себѣ
то стожительства только въ Пермской
Губерніи а болше нигде; то по ввсочашше
му повеленію будетъ ему выдаваемо еже
годно по 100. рублеи годовѣ содержанія, взятъ
отъ него подписку въ томъ, съемъ онъ отвѣст
ся, то не медленно представитъ оному к намъ
Стой архимандритъ nicodsternie пригласитъ мѣ
хву прежде написать свой отъходъ, для предскаго
обещанія, на те 3. warunki, такъ одповѣдхителъ,
Никакихъ требъ духовныхъ никому испол
нѣтъ не могу, и не буду противъ воли нача
ства, если начальство признаетъ въ томъ
какому либо какому вреду; Что же касается от
реченія священническаго сана, того нико
гда какому, невозможно; потому что характер
Священства никогда неизмѣнъ и глаженъ
равно какъ и характеръ Свѣт. Крещенія,
а какъ Правотой Христіанскій и въ то
связь обстоятельство не долженъ отреченія
чро отъ Христіанства, то же и Священн
не го

9
I tam na kowadle młotem pobili na drobne kawateczki, stopili w masę, dotychczasli do summy zebranej z fukduszow potoczyli w box na procenta: Otoż Imperator Nikołaj Ublagany cześćmi prosbamy naszemu, i karat wydawac z procento^u tej summy kądomeu z nas na catoroczne utrzymanie się po 100. rubli; Wtedy byto nas takich wygnano w ieszcze 16. ale rossypani porożnych gubernijach i utrzymywani po iednemu po rożnych monastyrach na potocienniu arestantow, uprac^ucow. Nie noweto czasu widric i ciepiec przesadowanie: Cytamy Wozzechmocne Stowa, Stuga nie jest wiekszym nad pana swego, iesli mnie przesadowali, i was przesadowac beda, Kto wytrwa do konca, ten zbawion bedzie.)) i ia ten - Doswiadczylem kija kaparty w ciasne i ciemne kammaty, zato ze nie mogte uwierzye w cudre dogmaty: Ze nie mogtem odrzec się wiary i koscista, nie mieli na mnie względu żadnego ngota: Teraz zdaie się ze iuzi przepytanem morze, iednak idotad ieszcze zachmurzone xox korze; Przywileic Kapitanskie odemnie odebrano, w

w Nizynie tylko mieszkać przykazano; Nizyn
miasto wiadome ~~z~~ powiatowe, Najniewinnej-
szębie, trawne chlewa i gotowe... Lecx w Bogu
nadzie postadać należy, Jakkolwiek to życie -
do czasu przebieży, Uptywają dni marnie, nadto -
całe lata, Wolalbym już przelecieć do wiecznego świata.
Dziś żyjąc w ciemnych stronach, mało ludziom znanym
A wydartej od swych braci którym był kochanym.
Dziś tylko o wieczności myśleć mi potrzeba,
Któraby to droga dojść można do nieba....

Przemowa do Wrogich potwarów
Chitrosi ludzkich nie nasładuję,
To usta mówię, co w sercu czuję,
Żadnego kłamstwa, niemi w mej duszy,
Chociaż u ludzi tego po uszy....
Jak Bog przykazał iść mojej nodze,
Idę cierpliwie, choć w przykryj drodze,
Nieprzyjaciele w środek mię wkłeli,
Litość wnetrzności swoich zamknęli,
Z pogardą tylko mię wspominaia,
I wypusze serca potwarze miotaia,
Faktywe swiatki przeciw mnie powstaja,
I z głupstwa swego zle na mnie gadaia,
Lecx Bog mi wspóciem, w nim składam nadzieie

Za mię kłose ludzka nigdy nie rachwicie
 Bo którym tylko miła prosta droga,
 Chlubie się będą w sprzeczem swego Boga,
 Szczęśliwy ten kryja w Bogu raptata,
 Ani się fatorem uwiedzie ślepego świata,
 Ga choć w ubóstwie wielkiem znajdzie,
 Kontej bo Pan mój mna opirucie....
 Kto pomocy Boskiej wiernie wzywa,
 Ten szczęśliwym na duszy zawsze bywa...

Cnota czystości i prawowierności, wtedy go-
 godne są korony i chwaty, kiedy w rozmaitych
 i ciężkich pokusach, są mocne, state i
 niezwoycieżone, iako ktoś w ogniu doświadzone.
 Cnota skarb wieczny, wiara klejnot drogij,
 Tej mi nie wydrze nieprzyjaciel srogij,
 Nie spali ogień, nie rabierze woda,
 Nad wszystkiem ~~złotem i srebrem~~ panuje przygoda
 Kto doczasi wierny, a wczas pokus odstępnie,
 Ten dla siebie wieczność piekielną gotuje,
 Kto nie ma w swem sercu świętej Boskiej Wiary,
 Ten nie lekca się wiecznej piekielnej kary....
 Choć cześć i ciężko, ach! grzeszy bez miary...

Kto trwa w niedowiarstwie, obrzydły przed Bogiem
Ten sam dla siebie, ach! okrotnym jest wrogiem.

Kto pomykał boskich nie słucha, nie spełnia,
Takiemito ludźmi pięto się napetnia...

Kto chce być szczęśliwym, niech praw boskich słucha
Niech go nie pokrepa sity złego ducha.....

I niech nie następa porządliwosc brucha...
Dobrego diabla kusię Szepere do Ucha.

Oto spisatem rożne wiadomości, rożne wy-
padyki zdrżenia w tej pielgrzymce mojej -
dając do wiecznej ojczyzny niebieskiej.

1856. roku Książ Bazylian Ignacy Jonasz

Soltanowski obrońca prawowierności

Kościota Bosko apostołowego Rzymsko -
Katolickiego... a jako wygnaniec

Cnota skarb wieczny, Wiara klejnot drogi,
Tej mi nie wydrze nieprzyjaciel srogi,
Nie spali ogień nie zabierze woda,
Nad wszystko niem innem panuje przygoda.
Czego rozum ludzki nie pojmuie,
Niech to wiara boska następuie.

Faint handwritten text on a piece of paper pasted at the top of the page.

m

ha

T

—

—

—

—

d. 20 Gm. 1889
 a Nizary

Jasni Wietmanij Panie!

Pray ubliżajmyd ci, Swiatach mamu hancu po-
 winowawanie, oraz iywawie adyry, a pray tej
 spowobnadi dananz, ze on staranek Marykpo
 Sw. Rakami, On dal konarku, miserakpny w mi-
 szynie, adal Pray elnika drin 11 d. m. i proka-
 labicka patharany demie rochet. Posredk po nazrud,
 ze wnyj staten.

Wnyry racuntan i oni rucyituneynej as-
 sydajne, pruz dz

Jasni Wietmanij Panadaj,

asj'niżeym i wstawinye drugz

plłgny

Handwritten signature or name at the top of the page.

Main body of handwritten text, appearing to be a letter or document, written in cursive script. The text is mirrored across the fold.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a closing or a separate note.

Small handwritten text or initials at the bottom right corner.

